

Preklad tejto stránky bol vytvorený strojovým prekladom [Prepojenie]. Strojové preklady môžu obsahovať chyby, ktoré môžu znížiť ich zrozumiteľnosť a presnosť. Ombudsman nenesie žiadnu zodpovednosť za prípadné nezrovnalosti. Ak potrebujete najaktuálnejšie informácie a chcete mať právnu istotu, pozrite si zdrojovú verziu, ktorá sa nachádza na uvedenom odkaze angličtina. Ak potrebujete viac informácií, prečítajte si dokument o našej [jazykovej politike a politike prekladu](#) [Prepojenie].

Rozhodnutie vo veci 1794/2019/OAM o odmietnutí Európskej komisie poskytnúť úplný prístup k dokumentom týkajúcim sa podujatia, na ktorom sa zúčastnili úradníci Komisie a bývalý vedúci oddelenia Komisie

Rozhodnutie

Prípad 1794/2019/OAM - Otvorené dňa 01/10/2019 - Odporúčanie týkajúce sa 08/07/2020 - Rozhodnutie z dňa 11/12/2020 - Dotknutý orgán Európska komisia (Zistený nesprávny úradný postup) |

Vec sa týkala odmietnutia Európskej komisie poskytnúť verejnosti prístup k menám obsiahnutým v dokumentoch týkajúcich sa firemného podujatia, na ktorom sa zúčastnili úradníci Komisie a bývalý vedúci oddelenia Komisie. Sťažovateľ, novinár, chcel získať prístup k informáciám v dokumentoch s cieľom zistiť, či bývalý vedúci oddelenia Komisie, ktorý opustil verejnú službu EÚ, aby sa ujal pozície v nadnárodnej spoločnosti, konal v súlade so svojimi právnymi záväzkami nelobovať bývalých kolegov.

Ombudsmanka predložila návrh riešenia a požiadala Komisiu, aby sťažovateľovi poskytla kópiu požadovaných dokumentov bez úpravy mena bývalého vedúceho oddelenia Komisie. Komisia zamietla návrh ombudsmana, pričom tvrdila, že sťažovateľ poskytol len abstraktné a všeobecné odkazy na možné protiprávne konanie bývalého zamestnanca a že takéto obavy nemôžu byť dôvodom na zverejnenie osobných údajov.

Ombudsmanka zistila, že Komisia odmietla sprístupniť príslušné dokumenty bez úpravy konkrétnych osobných údajov, ktoré majú byť nesprávnym úradným postupom. V následnom odporúčaní adresovanom Komisii ombudsmanka zopakovala svoj názor, že požadované dokumenty by sa mali zverejniť bez toho, aby sa zakreslil názov bývalého vedúceho oddelenia.

Ombudsmanka vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia jej odporúčanie zamietla. Pri mnohých príležitostiach upozornila na ťažkosti spojené s presadzovaním podmienok spojených



s pohybmi „otáčavých dverí“ úradníkov. Zabezpečenie najvyššej úrovne transparentnosti má zásadný význam pre identifikáciu a riešenie problémov. Chýbajúce úplné zverejnenie informácií Komisiou v tomto prípade nepomôže z hľadiska dôvery verejnosti v riadenie situácií otáčavých dverí zo strany Komisie.

Okolnosti podania sťažnosti

1. V júli 2019 sťažovateľ, novinár, požiadal Komisiu, aby získala prístup verejnosti [1] k pozvaniam a iným dokumentom súvisiacim s podnikovým podujatím organizovaným nadnárodnou spoločnosťou v apríli 2019. Na tomto podujatí sa zúčastnilo niekoľko zamestnancov Komisie a bývalý vedúci oddelenia Komisie.
2. Komisia odpovedala sťažovateľovi v auguste 2019, čím poskytla úplný prístup k trom dokumentom a čiastočný prístup k 18 dokumentom, pričom odstránila všetky osobné údaje.
3. Sťažovateľ požiadal Komisiu, aby svoje rozhodnutie preskúmala prostredníctvom tzv. „potvrdenej žiadosti“. Sťažovateľ uviedol, že sa zaujímal o úlohu, ktorú počas tohto podujatia zohral bývalý vedúci oddelenia Komisie. Sťažovateľ uviedol, že bývalý vedúci oddelenia zaujal pozíciu v spoločnosti, v ktorej sa uskutočnilo predmetné podujatie, a že vyšetroje potenciálny konflikt záujmov tejto osoby. Táto osoba pracovala na otázkach, ktoré sú priamo relevantné pre nadnárodnú spoločnosť, keď bola štátnym zamestnancom EÚ. Sťažovateľ chcel preskúmať, či táto osoba porušila povinnosti bývalého štátneho zamestnanca EÚ tým, že spolupracovala s bývalými blízkymi kolegami z Komisie.
4. V septembri 2019 Komisia potvrdila svoje pôvodné rozhodnutie, pričom sa opierala najmä o potrebu chrániť súkromie a integritu jednotlivca. [2] Komisia sa domnievala, že sťažovateľ nepreukázal potrebu, prečo by sa mu predmetné osobné údaje mali preniesť. Komisia sa ďalej domnievala, že existuje skutočné a nehypotetické riziko, že zverejnenie osobných údajov by poškodilo súkromie dotknutých osôb, ktoré by mohli podliehať *„nevyžiadaným externým kontaktom“*.
5. Nespokojný s odpoveďou Komisie sa sťažovateľ obrátil na ombudsmana. Ombudsman sa pýtal, či Komisia odmietla zverejniť meno bývalého vedúceho oddelenia obsiahnuté v dokumentoch. Vyšetrovací tím ombudsmana skontroloval neupravené verzie požadovaných dokumentov.

Návrh ombudsmana na riešenie

6. Ombudsman sa domnieval, že podmienky na umožnenie prenosu osobných údajov od prevádzkovateľa (Komisia) príjemcovi (sťažovateľovi) boli splnené. [3] Sťažovateľ preukázal najmä potrebu prenosu osobných údajov na konkrétny účel, ktorý je vo verejnom záujme, konkrétne posúdiť, či existuje možný konflikt záujmov a či Komisia dodržala svoje vlastné etické



pravidlá. Ombudsman sa tiež domnieval, že akýkoľvek záujem bývalého vedúceho oddelenia na vymazaní jeho mena z dokumentov nemožno označiť za „oprávnený záujem“. Bolo to preto, lebo používanie názvu v kontexte jedného dokumentu sa priamo týkalo otázky, či bývalý vedúci oddelenia a Komisia skutočne rešpektovali obmedzenia kontaktov medzi nimi.

7. Ombudsman preto navrhol, aby Komisia poskytla sťažovateľovi kópiu požadovaných dokumentov bez úpravy mena bývalého vedúceho oddelenia [4] .

8. Komisia zamietla návrh ombudsmana na riešenie, pričom zopakovala, že potreba, ktorú predložil sťažovateľ, bola všeobecná, a tvrdila, že je len jej zodpovednosťou za kontrolu činností (bývalých) zamestnancov Komisie. Komisia sa takisto domnievala, že záujmy bývalého vedúceho oddelenia sú legitímne a mohli by byť ohrozené zverejnením jeho osobných údajov [5] .

Odporúčanie ombudsmana

9. Ombudsmanka poznamenala, že vedúci príslušného oddelenia predtým zastával riadiacu pozíciu v Komisii, a preto mal určitú úroveň odpracovaných rokov pri práci pre verejnú službu EÚ. Vzhľadom na to, že táto osoba sa potom ujala úlohy v oblasti verejných záležitostí v spoločnosti pôsobiacej v rovnakej oblasti zodpovedností, v ktorej pracovala v Komisii, ombudsman zastával názor, že táto osoba musí prijať určitú časť verejnej kontroly.

10. Ombudsman sa takisto domnieval, že sťažovateľ poskytol dostatočné dôvody na prenos osobných údajov bývalého vedúceho útvaru. Ombudsman sa tiež domnieval, že neexistujú vhodnejšie alebo menej rušivé prostriedky na splnenie účelu, ktorý uviedol sťažovateľ.

11. Ombudsmanka preto dospela k záveru, že pretrvávajúce odmietanie Komisie poskytnúť verejnosti prístup k požadovaným dokumentom bez úpravy názvu bývalého vedúceho oddelenia predstavuje nesprávny úradný postup. Preto predložila nasledujúce odporúčanie: [6]

Komisia by mala sťažovateľovi poskytnúť kópiu požadovaných dokumentov bez úpravy názvu bývalého vedúceho oddelenia Komisie [7] .

12. Komisia zamietla odporúčanie ombudsmana a trvá na svojom stanovisku, že nemôže udeliť prístup k menu dotknutej osoby [8] .

13. Komisia zopakovala, že dôkazy, ktoré poskytol sťažovateľ a v ktorých sa uvádza potreba prenosu údajov, neboli dostatočné na splnenie prísneho právneho testu stanoveného v pravidlách ochrany údajov [9] . Sťažovateľ nepreukázal, ako bolo postúpenie potrebné na zabezpečenie primeranej verejnej kontroly údajného konfliktu záujmov a konkrétnejšie, ako by toto preskúmanie napravilo údajné nedostatky existujúceho kontrolného mechanizmu Komisie v tejto konkrétnej situácii.

14. Komisia tvrdila, že zverejnením osobných údajov by bývalý vedúci oddelenia mohol riskovať



vážne poškodenie dobrej povesti, keďže mediálna kontrola by vyvodila závery len z príslušných dokumentov, a nie na základe celkového obrazu. Komisia sa takisto domnievala, že dotknutá osoba nie je *verejným činiteľom* v zmysle, ktorý sa používa v existujúcej judikatúre [10] .

15. Sťažovateľ vo svojich pripomienkach k odpovedi Komisie zdôraznil, že ako novinár má osobitnú strážnu funkciu spočívajúcu v zabezpečení verejnej kontroly otázok, ako sú konflikty záujmov. Svoju žiadosť podal ako verejný strážca, pričom uplatnil svoje právo na prístup k dokumentom, ako aj svoje právo na slobodu prejavu a právo na informácie. Komisia tým, že odmietla prístup k týmto informáciám, „*vytvárala prekážky výkonu slobody prejavu a práva na informácie*“ .

16. Sťažovateľ tiež zdôraznil, že bývalý vedúci oddelenia Komisie považuje bývalého vedúceho oddelenia Komisie za dobre známu postavu v konkrétnej oblasti odbornosti v oblasti politiky, keďže mal niekoľko verejných vystúpení ako rečník na podujatiach v priemysle. Význam tejto osoby v konkrétnej oblasti odbornosti bol dôvodom, prečo ho súkromná spoločnosť najala. Podľa názoru sťažovateľa to bola práve verejná úloha osoby, ktorá si zaslúžila kontrolu.

Posúdenie ombudsmana po odporúčaní

17. Ombudsmanka trvá na svojom názore, že odmietnutie Komisie zverejniť meno bývalého vedúceho oddelenia v sporných dokumentoch bolo nesprávnym úradným postupom.

18. Keď zamestnanci opúšťajú verejnú službu EÚ, aby sa ujali pozícií v súkromnom sektore, čo vedie k tzv. situácii otáčavých dverí, často vznikajú obavy týkajúce sa nevhodného využívania predchádzajúcej úlohy verejnej služby. Ide o výzvu, ktorá sa týka mnohých orgánov verejnej správy. Hoci takéto pohyby možno vnímať ako bežnú súčasť pracovného života, môžu viesť k situáciám možných konfliktov záujmov. Verejná kontrola v tejto oblasti je nielen rozumná, ale aj potrebná v demokratickej spoločnosti. Umožnenie riadnej verejnej kontroly zvyšuje dôveru občanov vo verejnú správu a jej legitimitu [11] .

19. V tomto prípade sťažovateľ poskytol konkrétne dôkazy o udalosti, ktorú usporiadal nový zamestnávateľ bývalého vedúceho oddelenia a na ktorej sa zúčastnil bývalý vedúci oddelenia a súčasní úradníci Komisie, s ktorými pracoval vo svojej predchádzajúcej funkcii. Táto situácia vyvolala prinajmenšom vnímaný konflikt záujmov a spochybnila účinné presadzovanie pravidiel, ktoré sa vzťahujú na štátnych zamestnancov EÚ.

20. Cieľom prenosu požadovaných údajov bolo teda umožniť sťažovateľovi a ďalším občanom EÚ overiť, či boli dodržané pravidlá stanovené na zabránenie konfliktu záujmov. Táto verejná kontrola môže v konečnom dôsledku pomôcť zabezpečiť dôveru verejnosti v administratívu EÚ, a to buď potvrdením, že neexistujú žiadne dôkazy o konflikte záujmov, alebo uľahčením spolupráce verejnosti s verejnou správou s cieľom pomôcť pri jej vyvedení zodpovednosti.

21. Ombudsman sa tiež domnieva, že zverejnenie dotknutých osobných údajov mohlo byť v záujme bývalého vedúceho oddelenia: mohlo to pomôcť rozptýliť akékoľvek pochybnosti, ktoré



boli vznesené v súvislosti s integritou jednotlivca.

22. Ak by sa zverejnením preukázalo, že tieto pochybnosti sú opodstatnené, záujem bývalého vedúceho oddelenia na nezverejnení pravdepodobne nie je legitímny.

23. Pokiaľ ide o obavy Komisie, že zverejnenie osobných údajov by verejnosti neposkytlo úplný obraz o situácii, mohla sa rozhodnúť poskytnúť sťažovateľovi akékoľvek dodatočné informácie, ktoré považuje za relevantné na uľahčenie jeho vyvodzovania správnych záverov.

24. Ombudsman pri mnohých príležitostiach upozornil na ťažkosti spojené s presadzovaním podmienok spojených s pohybmi otáčavých dverí úradníkov. Zabezpečenie najvyššej úrovne transparentnosti má zásadný význam pre identifikáciu a riešenie problémov. Nedostatočné zverejnenie informácií zo strany Komisie v tomto prípade nepomôže z hľadiska dôvery verejnosti v riadenie situácií otáčavých dverí zo strany Komisie.

Záver

Na základe vyšetrovania ombudsman uzatvára tento prípad týmto záverom:

Odmietnutie Európskej komisie poskytnúť sťažovateľovi kópiu požadovaných dokumentov bez úpravy názvu bývalého vedúceho oddelenia Komisie predstavuje nesprávny úradný postup.

Sťažovateľ a Komisia budú o tomto rozhodnutí informovaní .

Emily O'Reilly európska ombudsmanka

Štrasburg 11. 2020

[1] Podľa nariadenia č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&from=EN>
[Prepojenie].

[2] V súlade s článkom 4 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1049/2001.

[3] Podľa článku 9 ods. 1 písm. b) nariadenia 2018/1725 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725> [Prepojenie]



[4] Ďalšie informácie o sťažnosti a úplnom znení návrhu ombudsmana na riešenie sú k dispozícii na adrese: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/solution/en/129972> [Prepojenie]

[5] Úplné znenie odpovede Komisie na návrh riešenia je k dispozícii na adrese: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/135762> [Prepojenie]

[6] V súlade s článkom 3 ods. 6 Štatútu európskeho ombudsmana.

[7] Ďalšie informácie o sťažnosti a úplnom znení odporúčaní ombudsmanky sú k dispozícii na adrese: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/129973> [Prepojenie]

[8] Úplné znenie odpovede Komisie na odporúčanie je k dispozícii na adrese: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/135763> [Prepojenie]

[9] Článok 9 ods. 1 písm. b) nariadenia 2018/1725

[10] Rozsudok Všeobecného súdu z 15. júla 2015 vo veci T-115/13, *Dennekamp/Parlament*, body 119 – 121:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=regulation+1049%252F2001&docid=165829&pageIndex=0> [Prepojenie]

[11] Pozri aj rozhodnutie európskej ombudsmanky vo svojom strategickom vyšetrowaní OI/3/2017/NF týkajúce sa toho, ako Európska komisia riadi situáciu tzv. javu otáčavých dverí svojich zamestnancov, k dispozícii na adrese:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/110608> [Prepojenie].